

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/436/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

320/2011. (XI. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. július 15-én előterjesztett **panaszát** a 2011. november 9-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag és dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitánysága – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve az ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. július 15-én a BRFK Központi Panaszirodáján terjesztette elő szóban a panaszát, amelyet 2011. július 25-én továbbítottak az Országos Rendőr-főkapitányság Központi Panaszirodájára. A panaszbeadványt 2011. július 26-án tették át a Testülethez.

I.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2011. július 15-én kb. 1 óra 45 körüli időben elindult a feleségével pizzát enni. Útközben összeeszesztek, ezért félreálltak az autóval Budapest, H.út 21. szám előtt. Ahogy ott álltak, elment mellettük egy rendőrautó, ami később visszafordult és a rendőrök intézkedés alá vonták őket. Kiszállt belőle két rendőr, az egyiket egyből megismerte a panaszos, mert 5 napja már intézkedett vele szemben, mondta is neki a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

rendőr, hogy „már megint összehozott bennünket a sors?”. Akkor a panaszos a kislányát vitte az orvosi ügyeletre. A rendőrrel már akkor is szóváltásba keveredtek, mert a panaszos a lázas gyermekét nem akarta kivenni a kocsiból, mert 40 fokos lázzal feküdt az autóban, a rendőr viszont át akarta vizsgálni az autót. A rendőr végül is elengedte akkor, de megjegyezte, hogy még úgysis találkozni fognak.

Mikor a mostani intézkedésnél a panaszos letekerte az ablakot, mondta is a rendőr neki, hogy „mi már ismerjük egymást, és megmondtam, hogy még találkozni fogunk”. Elkérte a panaszosától a forgalmi és a vezetői engedélyt. Majd közölte, hogy szálljon ki a panaszos a gépjárműből, mert azt átvizsgálja. Átvizsgálta a csomagtartót, és ekkor megkérdezte, hogy feljelentette-e a panaszos őt a múltkori esetet követően, amire a panaszos azt felelte, hogy más dolga is van neki. Ezt követően megkérdezte tőle a rendőr, hogy van-e a panaszos testvérének a IX. kerületben egy Opel Omegája. A panaszos azt mondta neki, hogy igen, amire a rendőr kijelentette, hogy mindketten bohócok. Erre a panaszos visszaszólott neki, hogy azért mert rendőr, nem kell ezzel visszaélni, illetve azt mondta neki, hogy „ő akkor meg egy veréb”.

Ezt megelőzően odaadta neki a panaszos a jogosítványát és a forgalmi engedélyét, amiből az adatok ellenőrzését a másik rendőr intézete. A panaszos hallotta, ahogy a személyes adatait lekérték, és a központ tájékoztatja a rendőrt, hogy nem körözik, azaz „0-s”.

A panaszos sérelmezi továbbá, hogy a rendőr lehordta, elmondta mindenféle „köcsög cigánynak”, megfenyegette, hogy kitapossa a panaszos beleit. Ekkor mondta neki a panaszos, hogy ne beszéljen így vele, csak azért mert rendőr.

Ekkor a rendőr azt mondta, hogy menjen be a panaszos a sötétbe a parkolóhelynél, és majd megbeszéljük a történeteket. Erre a panaszos azt felelte, hogy nem megy és szólt a feleségének, hogy hívja a rokonokat és a rendőrséget. Ekkor a rendőr azt mondta, hogy ilyen „beszari kis köcsög” a panaszos, hogy rendőrt hív rá.

Ezután a rendőr szólt, hogy átvizsgálja a panaszos ruházatát, ezért a rendőrautónak kellett támaszkodnia. Ezt követően a panaszos elé állt, a panaszos fejéhez közel, és agresszív módon közölte vele, hogy jól jegyezze meg őt, mert még találkozni fognak. Ezt követően a panaszos elindult a feleségével, és a rendőrök is távoztak.

Később a panaszos kérdezte a feleségét, hogy nála van-e forgalmi engedély, aki azt mondta, hogy nála nincs, viszont a panaszos sem kapta vissza azt a rendőröktől, ezért visszafordultak. Az iratokat megtalálták a rendőri intézkedés helyszínén az úton eldobva. Külön eldobva az átlátszó tokot és külön eldobva a forgalmi engedélyt. Ebben az átlátszó tokban volt 40.000 Ft, ami eltűnt.

A panaszos kérte, hogy ügyét ne a rendőrök parancsnoka, hanem a Testület vizsgálja ki.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőri intézkedés elleni panasz körülményeiről szóló 2011. július 15-én kelt értékelő jelentésben a kapitányságvezető előadta, hogy a panaszolt intézkedés ideje 2011. július 14. (elírás) 1 óra 40 perc volt, helyszíne a Budapest, H. út 21. sz. előtti közterület. A panaszossal szemben R. M. r. törzsőrmester és Sz. Cs. r. őrmester intézkedett. 2011. július 14-én R. M. r. törzsőrmester és Sz. Cs. r. őrmester Kispest-16-os hívónévvel a IV-es gépkocsizó járőr útirány szerint, szolgálati személygépkocsival láttak el gépkocsizó járőrszolgálatot. A járőrvezetői feladatokat R. M. r. törzsőrmester látta el.

2011. július 15-én 1 óra 40 perc körüli időben azt az utasítást kapták rádión az ügyeletes tiszthelyettestől, hogy menjenek a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra, mert egy körözött személyt kell átkísérniük a Kispesti kapitányságra. A Wekerle-telepen jártak éppen, ezért kihajtottak a H. útra és elindultak az Ű. út felé. Az intézkedés helyszíne a járőrök részére kiadott IV-es útirány szerint a területükön volt.

A Határ úton a fák alatt egy autót láttak parkolni, abban két személy körvonalai látszottak. Az autó sötétebb részen parkolt, az nem látszott, hogy ki ül benne. Mivel gyakori azon a területen a betörés, besurranás, sufni- és garázsfeltörés, visszafordultak és intézkedés alá vonták a gépkocsiban ülő személyeket.

A gépkocsiban egy férfi és egy nő ült. R. M. r. törzsőrmester a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott és közölte nevét, azonosító számát, intézkedése tényét és célját. Ezután elkérte a személyazonosításhoz szükséges iratokat és ekkor derült ki, hogy a férfi a panaszos, akivel szemben az előző héten már intézkedtek. Akkor fel is jelentették a panaszost. A r. törzsőrmester számára azért volt emlékeztetés a korábbi intézkedés, mert a panaszos elég arrogáns magatartást tanúsított, még R. M. r. törzsőrmester jelvéyszámát is elkérte és azt mondta, hogy fel fogja jelenteni. A korábbi intézkedésnél azért lett feljelentve, mert nem volt nála forgalmi engedély és a gépjárműre nem volt kötve érvényes kötelező felelősségbiztosítás.

A mostani intézkedés során elkérték a panaszos személyi igazolványát, de a panaszos a vezetői engedélyét adta oda, azzal igazolta magát. A vezetői engedélyt tartó nélkül adta át, csupán magát a plastik kártyát. A panaszos adattárakban történő ellenőrzését Sz. Cs. r. őrmester hajtotta végre EDR rádióval az ügyeleten keresztül. Az adattárakban a tényleges ellenőrzést K. L. r. főtörzsőrmester ügyeletes tiszthelyettes hajtotta végre. A megállapított adatokat a 245/2011. főnyilvántartási számú adattárakból történő lekérdezések nyilvántartásában rögzítette (sk - saját kezdeményezésű, adatkérő neve, intézkedés helye, kért adat tartalma - személyi szám és név, adatszolgáltató neve, intézkedés érdemi befejezése). Az adatkérés tényét az adatkérő Sz. Cs. r. őrmester aláírásával igazolta.

A gépjármű forgalmi engedélyét el sem kérték (azzal semmilyen kapcsolatba nem kerültek), mivel álló autóról volt szó és elsősorban arra voltak kíváncsiak, hogy mit csinálnak a benne ülők az adott helyszínen, illetve van-e az intézkedés alá vontaknál bűncselekményből származó tárgy, vagy bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszköz. Ezek alapján a forgalmi engedélyben esetlegesen elhelyezett készpénzről nincs tudomásuk.

A priorálást követően R. M. r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy jármű- és ruházátátvizsgálást fog végrehajtani, majd azt végre is hajtotta. Az intézkedést R. M. r. törzsőrmester vezette, ő beszélt az intézkedés alá vont személlyel, ő hajtotta végre a csomagtartó, az utastér átvizsgálását és a ruházat átvizsgálását. A panaszos és az intézkedő

rendőr közti kommunikáció nem volt éppen feszültségmentes, de R. M. r. törzsőrmester nem nevezte „köcsög cigánynak” és nem fenyegette meg semmilyen módon a panaszost.

Sz. Cs. r. őrmester úgy emlékszik, hogy az intézkedés egészen addig kulturált hangnemben folyt, amíg az átvizsgálásokra sor nem került, de ezt követően sem hangzottak el a fenti kijelentések.

A panaszos az intézkedő rendőr kérdésére elmondta, hogy azért állt ott a kocsijával, mert barátnőjével összeveszett. A hölgy egyébként a kocsiban ült egészen a gépjármű átvizsgálásig. Ő nem szólt egy szót sem. Maga az intézkedés körülbelül 4-5 percig tartott. A lekérés és az átvizsgálások után a járőrök azonnal mentek tovább a szolgálati feladat végrehajtása okán. Amikor a rendőrök elhajtottak, a panaszos és a vele lévő hölgy még ott álltak az autóval.

A panaszos nem kérte el egyik rendőr jelvéyszámát sem, úgyszintén a nevüket sem és nem jelezte, hogy panaszt kívánna tenni. R. M. r. törzsőrmester elmondta, hogy az intézkedés során a gépjármű tulajdonjogát nem tisztázták. A kocsiban ülő hölgy azonosítására, ellenőrzésére nem került sor. R. M. r. törzsőrmester azzal magyarázta mindezeket, hogy elsődleges feladatként a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra kellett menniük, azonban ahogy észlelték a 1 óra 40 perc körüli időben a sötétben parkoló gépkocsit és észrevették, hogy abban valakik ülnek, nem mehettek tovább, mivel felidéztek, hogy adott területen nagyobb számban fordult elő betörés, besurranás, sufni- és garázs feltörés és ha nem is fognak azonnal betörőt, az igazoltatott személyek adatai alapján könnyebbé válhat a későbbi felderítés. Éppen ezért az intézkedés viszonylag gyors volt, az átvizsgálások is csak arra terjedtek ki, hogy van-e a kocsiban, illetve az intézkedés alá vontnál bűncselekményből származó tárgy, vagy bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszköz. Igazoltató lap kitöltésére azért nem került sor, mert a szükséges adatok az adattárakból történő lekérdezések nyilvántartására szolgáló füzetben ügyis rögzítésre kerültek és további intézkedésre nem volt szükség. Az intézkedést követően a járőrök haladéktalanul folytatták útjukat a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra az átkísérés végrehajtására.

Az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására vagy személyi szabadságot korlátozó intézkedésre nem került sor. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. § (2) bekezdés a) pontja alapján nevezett személlyel szemben ruházat- és járműátvizsgálást fogantatosítottak, melynek során közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, bűncselekményből származó, vagy bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszköz, illetve további intézkedésre okot adó tárgy nem került elő.

A rendőri intézkedés során sérülés nem, viszont a panaszos elmondása szerint 40.000 Ft kár keletkezett. Nem volt alkoholos befolyásoltság-vizsgálat, illetve helyszíni szemle.

2011. július 15-én a panaszost telefon útján felkérték, hogy 2011. július 18-ai héten fáradjon be a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra meghallgatás céljából. A panaszos közölte, hogy az ügyvédjével kíván előbb egyeztetni. Későbbi időpontban nevezett már nem volt elérhető, helyette tárgy napon 16 óra körüli időben egy, az édesapjaként bemutatkozó férfival sikerült beszélni, aki azt mondta, hogy az ügyvéd tanácsára semmiképpen nem megy be fia a BRFK

Kerületi Rendőrkapitányságra, mivel fél az őt megfenyegető rendőröktől, hanem a B.rakpartra mennek bejelentést tenni.

Az igazoltatás, a ruházat és jármű átvizsgálásának jogszerűségének, szakszerűségének, arányosságának a kivizsgálását K. Z. Péter r. őrnagy végrehajtotta, megállapítása szerint az a jogszabályi előírásoknak megfelelő volt, ám szakszerűtlenséget állapított meg a tekintetben, hogy az ellenőrzött gépkocsiban ülő hölgy ellenőrzése elmaradt és a gépkocsi tulajdonjogának, körözési rendszerben történő ellenőrzése szintén elmaradt.

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság beosztottai az intézkedést az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján jogszerűen, illetve a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése alapján szakszerűen kezdeményezték.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján R. M. r. törzsőrmester közölte nevét, azonosító számát, intézkedése tényét és célját. Ez a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése alapján szakszerű volt.

Az Rtv. 29. § (1), (2), (6) bekezdése alapján az igazoltatás, a ruházat- és járműátvizsgálás végrehajtása jogszerű volt. A Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdés alapján az igazoltatás végrehajtása a panaszossal szemben szakszerű volt, a társaságában lévő személynél azonban elmaradt.

A ruházat- és jármű átvizsgálásra az előzetes felszólítás megtörtént. A rendőri intézkedés a fentiekre tekintettel jogszerű, ám bizonyos elemeiben szakszerűtlen volt.

A kapitányságvezető intézkedett továbbá, hogy a kerületi térfigyelő rendszer Határ úton lévő kamerájának a képét ellenőrizték. Az intézkedő rendőrök meghallgatását 5 óra 41 perckor kezdte meg P. r. alezredes.

A rendőröket úgy hívták be a közterületről, hogy nem tudták az okát. Külön-külön hallgatták meg őket. Átvizsgálták a ruházatukat, felszerelésüket, az általuk használt szolgálati személygépkocsit, valamint öltözőszekrényüket. A rendőröknél csak kisebb mennyiségű készpénz volt.

2) Sz. Cs. r. őrmester a meghallgatása során a 2011. július 15-én készült jegyzőkönyv tanúsága szerint előadta, hogy 2011. július 14-én az FTC meccsen volt csapaterős szolgálatban, ezt követően kb. 21 óra 40 perckor kezdte meg a szolgálatát a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságán. Ez térfigyelő túlórási szolgálat volt. (Hárman voltak a térfigyelőben B. A., R. M és a r. őrmester. B. A. volt bent a kamerák előtt, amikor megérkeztek. A r. őrmester vette át tőle és 23 óráig volt bent.) R. M és B. A. szolgálati gépkocsival hajtottak végre járőrszolgálatot 23 óráig. Onnan r. őrmester és R. M. volt a gépkocsival járőrszolgálatban 3 óráig, aztán meg a r. őrmester és B.A.

A szolgálatuk során kb. 1 óra 40 perc körüli időben utasította őket az ügyeletes tiszthelyettes rádión, hogy menjenek a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, mert egy körözött személyt kell áthozniuk. A Wekerle telepen jártak éppen, ezért a H. út – Ü. út útvonalon akartak elindulni. Ahogy haladtak a Határ úton, egy autót láttak a fák alatt állni. A r. őrmester úgy

emlékszik, hogy egy sötét színű NISSAN gépkocsi volt. Benne két személy ült, akiknek a sötét miatt csak a körvonalait látták. Mivel több betörés, illetve más bűncselekmény is történt ezen területen, ezért visszafordultak és igazoltatás alá vonták a gépkocsiban ülőket.

A kocsiban két személy, egy férfi és egy nő tartózkodott a kocsiban. Elkérték a vezető ülésben ülő férfi személy igazolványát, a r. őrmester ekkor vette észre, hogy ezzel a személlyel szemben már a múlt héten is intézkedtek. Akkor is R. M.-mel volt szolgálatban a r. őrmester. Ha jól emlékszik, akkor fel is jelentették, mert nem volt forgalmi engedélye és biztosítása. Azért is emlékszik a múltkori intézkedésre, mert a panaszos akkor rendkívül arrogáns magatartás tanúsított, még a rádiózást sem hallotta, ezért oda is jött segíteni a T. D. és a L. J. a másik kocsival. A férfi akkor R. M. jelvéyszámát is elkérte és azt mondta, hogy fel fogja jelenteni őt.

A mostani intézkedésnél a vezetői engedéllyel igazolta magát a férfi. A r. őrmester egyébként meg is jegyezte, hogy találkoztak már korábban. A vezetői engedélyen kívül más okmányt nem kértek és nem is vettek át. A műanyag vezetői engedélyt adta át, mást nem, az engedély nem volt külön tokban. R. M. vizsgálta át a csomagtartót, az utasteret. A hölgy a kocsiban ült, nem is szólt egy szót sem. Akkor szállt csak ki, amikor az utasteret vizsgálta át a R. M.

A párbeszéd a férfi és a rendőrök között a r. őrmester szerint teljesen kulturált formában zajlott. A ruházat átvizsgálás ténye már nem tetszett az intézkedés alá vontnak, ekkor hangnemet váltott, onnantól kezdve felvett egy flegma, lenéző hangnemet, azt mondta: az intézkedő járőrök verebek.

Ez az intézkedésüket nem befolyásolta. Részükről sem fenyegetés, sem cigányozás nem történt. Nem hangzott el egyikük részéről sem olyan, hogy „kitapossák a belét” és semmilyen más módon nem fenyegették. Arról beszélt a férfi, hogy összeveszett a barátnőjével, és ezért állt félre.

Azt már nem tudja a r. őrmester megmondani, hogy a két intézkedés során ugyanazzal a kocsival volt-e a férfi.

Az egész intézkedés 4-5 percig tartott. A lekérés és átvizsgálások után mentek is, ekkor még ott állt az intézkedés alá vont autója. A férfi nem kérte egyikük jelvéyszámát sem. Nem kérte a nevüket, nem jelezte, hogy panaszt kívánna tenni.

A r. őrmester kéri, hogy a panaszos által említett forgalmi engedélyt foglalják le és vizsgálják meg, mert az ujjnyomataiknak rajta kellene lenni, ha megfogták.

Ezt követően a r. őrmester mindent kipakolt a zsebéből. A kirakott tárgyak között pénz nem volt. A bírságtartót, könnygáz spray tartót, bilincstartót, lámpatartót, pisztolytáskát és a teljes ruházatát is átnézte a meghallgatást foganatosító r. alezredes, de pénzt nem talált. Átnézte a táskáját, és a benne lévő pénztárcában 1 db 500 Ft-os EA 9888426 sorszámmal, 1 db fém 200 Ft-os és 2 db fém 100 Ft-os volt.

A szolgálati gépkocsit, illetve az öltözőben található szekrényt K. P. r. őrnaggyal átvizsgálták, egyikben sem találtak pénzt.

3) R. M. r. törzsőrmester a meghallgatása során a 2011. július 15-én készült jegyzőkönyv tanúsága szerint Sz. Cs. r. őrmesterrel megegyező módon adta elő a történeteket.

Ezt követően a r. őrmester mindent kipakol a zsebéből, köztük 110 Ft értékben fém pénzt. Az övtáskájában nem volt pénz. A pénztárcában 1 db 1000 Ft-os DA 2907690 sorszámmal, 1 db 5000 Ft-os található BB 8252733 sorszámmal. A bírságtartót, könnygáz spray tartót, bilincstartót, lámpatartót, pisztolytáskát és a teljes ruházatát is átnézte a meghallgatást fogadó r. alezredes, de pénzt nem talált

Az öltözőben található szekrényt K. P. r. őrnaggyal átvizsgálták, egyikben sem találtak pénzt.

4) A kapitányságvezető 2011. augusztus 16-i átiratában előadta, hogy a panaszos az intézkedő rendőrök jelvényszámát csak a 2011. július 9-i intézkedés alkalmával kérte el, melynek akkor eleget is tettek. Tárgy intézkedés alkalmával a panaszos a jelvényszámot nem kérte el. 2011. július 15-én az intézkedés során a panaszos azt mondta a járőröknek, hogy a T. utcában van egy ismerőse, a nagynénje. Mivel az általa elmondottak nagyon emlékeztették az intézkedő járőröket egy korábbi, IX. kerületben OKMP akció végrehajtása során intézkedés alá vont személy által elmondottakra, így valóban megkérdezték, hogy lehetséges-e, hogy a testvére volt az a személy, akit a IX. kerületben intézkedés alá vontak.

Az intézkedő rendőrök határozottan kijelentették, hogy a panaszossal mindvégig kulturált hangnemben beszéltek, nem hangzottak el a bejelentésben leírtak. „Szóváltás” nem történt az intézkedés során. A helyszínen a panaszos felesége nem telefonált, továbbá az ügyeleti eseménynaplóban sem rögzítettek olyan bejelentést, hogy a feleség rendőrt hívott volna.

A forgalmi engedélyt nem ellenőrizték, így azt nem vették el a panaszostól, mivel álló gépjárművet ellenőriztek. A panaszos vezetői engedéllyel igazolta magát, amelyet az intézkedés végén a panaszos kezébe adtak vissza.

5) A 2011. július 15-én kelt jelentés szerint M. M. r. törzssászlós hiába kísérelte meg az intézkedéssel érintett területet figyelő térfigyelő kamera által az érintett időben rögzített anyagot megtekinteni, a kamerák meghibásodása miatt ezt nem tudta végrehajtani.

III.

A Testület 2011. augusztus 1-jén postai úton nyilatkozattételre hívta fel a panaszos – gépjárműben utasként tartózkodó – élettársát, aki azonban a felhívás ellenére nem nyilatkozott a történetekről.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, az 59. §-ának (1) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való jogát, az 54. §-ának (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz, illetve a 13. § (1) bekezdésben rögzített tulajdonhoz való jogát.

2) A panaszos beadványa és a rendőrség rendelkezésre bocsátott iratok alapján a Testület vizsgálta a panaszos igazoltatásának jogszerűségét.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. §-a értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését. [Rtv. 1. § (2) bekezdés 1. pont)]

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A Testület felhívja a figyelmet arra is, hogy a Szolgálati Szabályzat fentebb említett 3. §-ának (1) bekezdésében írt „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése” fordulata nyilvánvalóan nem jelenti azt, hogy az adott bűncselekménynek, illetőleg szabálysértésnek valójában fenn is kell állnia: elegendő ugyanis szemrevételezéssel és a rendelkezésre álló vizsgáló eszközökkel az arra megalapozottan utaló körülmény észlelése.

Utal továbbá a Testület az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályaira. Eszerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőri jelentések szerint a rendőrök a panaszost azért vonták igazoltatás alá, mert a környéken megszorodtak a sufni és garázsfeltöréses, besurranásos esetek és emiatt gyanút keltett bennük az éjszakai órákban a fák alatt parkoló gépjármű, amiben két személy körvonalai rajzódtak ki.

A panaszos előadása szerint ő és felesége gépjárművükkel pizzázni indult éjjel háromnegyed kettő körüli időben. Az út során összevesztek, ezért félreálltak a gépjárművel, amikor elment mellettük egy rendőrautó, ami visszafordult, majd a benne ülő rendőrök igazoltatás alá vonták.

Jelen esetben a Testület elfogadta azt a rendőri előadást, miszerint az eset körülményei alapján a rendőrök alappal feltételezhatték, hogy valamilyen jogellenes magatartás elkövetése miatt tartózkodik egy gépjármű a kései időpontban a viszonylag ritkán lakott útszakaszon, különös tekintettel a helyben elszaporodott vagyron elleni bűncselekményekre.

A rendőrök intézkedésére mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az Rtv. 29. § (1) bekezdésében megfogalmazott bűnmegelőzési célzat kellő jogalapot biztosított, ezért az igazoltatás kapcsán nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

2) A Testület ezt követően a ruházat- és járműátvizsgálás jogszerűségét vizsgálta.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-a tovább részletezi a fenti szabályt, eszerint a ruházat, csomag és jármű átvizsgálása bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat. Ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor különösen:

- a) igazoltatás során,
- b) fokozott ellenőrzés során,
- c) személyi szabadságot korlátozó intézkedések fogantatásakor,
- d) rendezvény, esemény alkalmával meghatározott területre belépő személyek esetében,
- e) az állam működése, illetve a lakosság ellátása szempontjából fontos létesítményekbe való be- és kilépéskor.

Tekintettel arra, hogy a Testület a fentiek szerint elfogadta azon rendőri előadást, hogy a panaszos igazoltatására bűnmegelőzési, bűnfelderítési okból – azaz elsősorban esetlegesen bűncselekményből származó vagy bűncselekmény elkövetéséhez eszközként használható tárgyak felkutatása céljából – került sor, a Testület álláspontja szerint ezen tevékenység körében jogszerűen történt a panaszos ruházatának és gépjárművének átvizsgálása is.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, illetve az emberi méltósághoz való joga a ruházat- és gépjármű átvizsgálás kapcsán.

3) A rendőrök által az intézkedés során alkalmazott hangnemmél kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A panaszos előadta, hogy a rendőr őt és testvérét is bohócnak nevezte, megfenyegette és „köcsög cigánynak” nevezte.

A rendőri előadások ezzel szemben azt tartalmazták, hogy az intézkedés mindaddig kulturált hangnemben zajlott, amíg a rendőrök nem fogantatosítottak ruházat- illetve gépjármű átvizsgálást. A rendőrök azonban ezt követően sem fenyegették meg a panaszost, illetve nem nevezték „köcsög cigánynak”.

A panaszos élettársa felhívás ellenére nem nyilatkozott az esettel kapcsolatban.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata

szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangneme.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján – további információk hiányában – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök elvették a forgalmi és vezetői engedélyét, előbbi tokjában 40.000 Ft volt. A forgalmi engedélyt nem adták vissza neki, azt később az igazoltatás helyszínén a földön találta meg, a pénz pedig eltűnt.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A rendőri előadások szerint a panaszostól a személyigazolványát kérték el, azonban ő a vezetői engedélyét adta át. Az okmány nem volt tartóban. A forgalmi engedélyt nem kérték, mivel egy álló helyzetű gépjárműről volt szó, és az intézkedés célja nem közlekedésrendészeti volt, hanem annak megállapítása, hogy nincs-e a panaszosnál bűncselekményből származó tárgy vagy bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszköz.

A meghallgatások során fogatosított ruházat-, gépjármű- és szekrényátvizsgálás során a panaszban említett pénz nem került elő.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján – további információk hiányában - nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos által kifogásolt események valóban megtörténtek-e, ezért a panaszos tulajdonjoghoz való jogának sérelmét a pénz eltűnése miatt nem tudta megállapítani.

V.

A Testület állásfoglalása szerint az ügyben a rendőröknek fennállt az intézkedési kötelezettsége, és jogszerűen, kellő jogalap birtokában vonták a panaszost igazoltatás alá. Az igazoltatás során nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga. Szintén nem sérült az emberi méltósághoz és a tisztességes eljáráshoz való joga a ruházat- és gépkocsiatvizsgálás kapcsán.

A rendőri hangnem miatt előterjesztett panasz kapcsán a Testület nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét, szintén nem tudta megállapítani a panaszos tulajdonjoghoz való jogának sérelmét a pénzre vonatkozó panasz kapcsán.

Mindezek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. november 9.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag